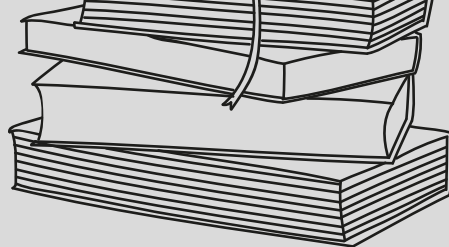

BADATEL V ARCHIVU

metodický list

Anotace

Aktivita přiblíží žákům, co jsou archivy, k čemu je možné je využít, jak se v nich orientovat a jak se na návštěvu archivu připravit.

Cílová skupina

Žáci 8. a 9. tříd ZŠ

Vzdělávací cíle

- Žáci znají strukturu archivů v ČR.
- Žáci vědí, k čemu jsou archivy.
- Žáci jsou připraveni na to, jak se v archivu orientovat a co v něm mohou najít.

Počet účastníků

Aktivitu můžete absolvovat se skupinou zapojenou do projektu „Vyprávěj příběhy“ nebo s celou třídou (například v hodinách dějepisu nebo základů společenských věd).

Kompetence

Komunikace v mateřském jazyce, schopnost učit se, sociální a občanské schopnosti

Časová dotace

30 minut, v případě doprovodné aktivity 45 minut

Pomůcky

Psací potřeby, pracovní listy, vybraný dokument dle vlastní volby nebo fotografie promítané na tabuli/vytištěný list, staré listiny/rodný list, vytištěné badatelské listy, vytištěné žádanky o zjištění údajů o zatčení a věznění v době nacistické okupace, vytištěná žádanka o předložení archiválií, informační text o archivech

Postup

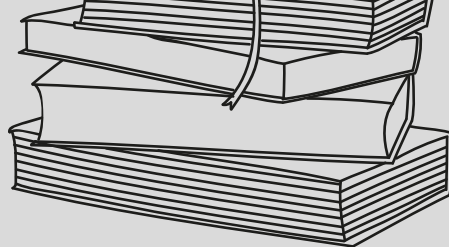
Ukažte žákům dokument/dokumenty, které jste si připravili, a udělejte s nimi krátký brainstorming na tyto otázky:

Kde byste hledali takového dokumenty? K čemu jsou archivy?

Na brainstorming navažte diskusí ve skupině:

Setkal jste se někdo s archiváliemi? Kde? Byl někdo z vás v archivu?

Nechte žáky vyplnit pracovní list. Odpovědi vypracovávají žáci ve skupinkách (dvojice až čtveřice), nejprve sami, poté je kontrolují a doplňují na základě textu, který dostanou od učitele (součástí podkladů), po dvojicích až čtveřicích.

Odpovědi na otázky z pracovního listu:

Jaké máme v ČR archivy, resp. typy archivů?

Národní archiv (NA), oblastní archivy (SOA), okresní archivy (SokA), specializované archivy (např. Archiv Památníku písemnictví, Archiv bezpečnostních složek (ABS), Archiv Národního muzea, Archiv Židovského muzea v Praze a dalších), městské archivy – Archiv hlavního města Prahy, Moravský zemský archiv, archivy stavebních úřadů (vždy při každé městské části), univerzitní archivy a ještě asi mnoho dalších.

Co v archivech můžeme najít?

Materiály úřední povahy, děleny podle původců – ministerstva, úřady, podniky, spolky, města, obce, školy, nadace, ale též fondy osobní povahy – pozůstalosti, a také časopisy, noviny, zákony, listiny, pečeti atd. Záleží na typu archivu a původci.

Komu mohou být předloženy archivní dokumenty?

Osobě starší 15 let po předložení dokladu totožnosti a vyplnění badatelského listu.

Co udělat před návštěvou archivu?

Zjistit si, co hledám, kde to hledám, a najít si to v inventáři (pokud je on-line) nebo si zavolat, napsat e-mail a zeptat se, objednat si materiály – jde to i elektronicky prostřednictvím e-mailu, ověřit si, že dokumentům budu rozumět (řada je jich v němčině). Případně první návštěva archivu směřuje do inventářů. Existuje též archivní průvodce po fondech. Odkaz na konkrétní fond lze najít i v odborné literatuře k tématu, pokud autor správně cituje.

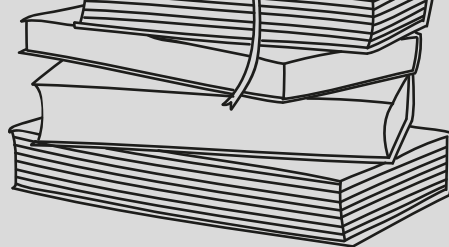
Kdo nám v archivu pomůže?

Služba v badatelně, případně správce fondu.

BADATEL V ARCHIVU

metodický list

Doprovodná aktivita

Vyplnění badatelského listu (každý žák dostane svůj výtisk) a žádanky o zjištění údajů o zatčení a věznění v době nacistické okupace (žáci vyplňují ve skupinkách).
Můžete také žákům promítnout nebo ukázat vytištěnou žádanku o předložení archiválií z Národního archivu.

*Můžete v aktivitě pokračovat dál: kde je v našem okolí archiv?
Žáci hledají samostatně na internetu.*

V další doprovodné aktivitě můžete se žáky hledat vysvětlení jednotlivých archivářských pojmů:

- fond – seznam fondů
- archiválie
- archivní pomůcka
- badatel – badatelna – badatelský list – badatelský řád
- žádanka
- kniha návštěv
- inventář

Vysvětlení základních archivních termínů:

www.mvcr.cz/clanek/vysvetleni-zakladnich-archivnich-terminu.aspx
www.mvcr.cz/clanek/archivni-pomucky.aspx

O fungování archivu více:

<https://wikisofia.cz/wiki/Archiv>
https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_archiv%C5%AF_v_%C4%8Cesku
www.genealogie.cz/aktivity/digitalizace/

